

FNH-RI NEWSLETTER

Vydanie 1 | Máj 2020

Európska komisia posunula konečný termín na predloženie žiadostí o ESFR Roadmap do septembra 2020. S cieľom udržať našich partnerov z komunity FNH-RI a všetkých ostatných zúčastnených na projekte informovaných a spojených počas tohto medziodobia od mája do 9. septembra 2020, bola prijatá iniciatíva na vydanie tohto informačného bulletinu obsahujúceho správy a informácie o FNH-RI a návrhu PROSPECT. Tento dočasný informačný bulletin obsahuje všetky najnovšie správy rady FNH-RI, bude informovať o aktuálnych aktivitách v oblasti budovania komunit ako aj o ďalších fázach procesu. Okrem toho každé zo štyroch mesačných čísel tohto bulletinu vyzdvihne konkrétny predmet návrhu.

V mene koordinačného tímu FNH-RI Vám želáme veľa šťastia v týchto ťažkých časoch a dúfame, že sa s Vami po letnom období opäť stretneme v dobrom zdraví.

FNH-RI NOVINKY

SPRÁVNÁ RADA FNH-RI

8. júna 2020 je naplánované ďalšie zasadnutie správnej rady FNH-RI.

FNH-RI bola založená v roku 2018 s cieľom vytvoriť a udržiavať výskumnú infraštruktúru v oblasti potravín, výživy a zdravia. FNH-RI tvorí formálny riadiaci orgán komunity FNH-RI. Podľa stanov je cieľom „podporovať vedeckú analýzu vzťahov medzi potravinovým dodávateľským reťazcom a inováciami potravín, stravovacím správaním a jeho určujúcimi faktormi a potrebou potravín v súvislosti s príjmom výživných látok, potravinových zložiek a výživy z hľadiska telesných funkcií, rizikových faktorov a základných mechanizmov. Táto vedecká analýza je zameraná na zvyšovanie poznatkov o zdravej strave a životnom štýle, ktoré umožňujú udržiavanie zdravia a prevenciu ochorení a na zodpovedajúce nedostatky v politike a priemysle“.

Správna rada nadácie FNH-RI sa stretáva šesťkrát do roka a skladá sa zo zástupcov siedmich členských štátov a predsedá jej Pieter van 't Veer z Wageningen University v Holandsku.

Ďalšími členmi rady sú: Sabato D'Auria (podpredsedníčka, IT), Karin Zimmermann (NL, tajomník), Paul Finglas (UK, pokladník), Bent Egberg Mikkelsen (DK), Adriana Kolesárová (SR), Igor Spiroski (MKD) a Bitza Gutierrez Arechederra (ES).

Ďalšími kandidátmi na členov správnej rady sú: Duarte Torres (PT), Angel Angelof Bulharsko (BG) a Barbara Korousic Seljak (SL).

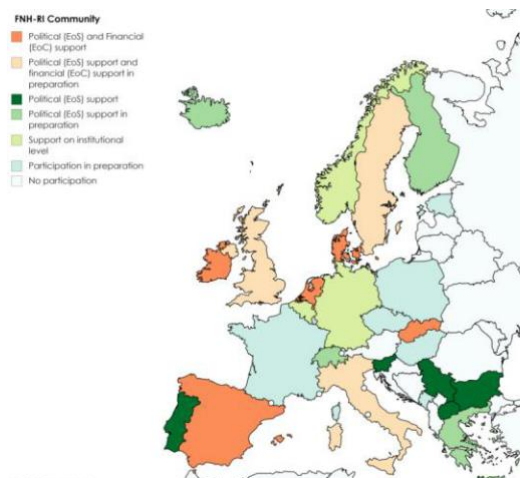
WEBOVÁ STRÁNKA FNH-RI

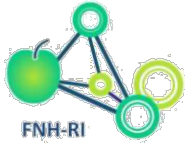
S potešením oznamujeme spustenie našej spoločnej webovej stránky FNH-RI (www.FNH-RI.eu). V máji bude táto webová stránka online.

V súčasnosti pracujeme na informáciách o rôznych národných uzloch a zúčastnených inštitúciách. Táto webová stránka bude hrať dôležitú úlohu pri zdieľaní informácií medzi partnermi, zúčastnenými stranami a všetkými ostatnými, ktorí sa zaujímajú o FNH-RI.

KOMUNITA FNH-RI

Situácia týkajúca sa budovania Spoločenstva FNH-RI je nasledovná: v komunite je sto dvadsať (120) inštitúcií z devätnástich (19) národných uzlov, z trinástich (13) členských štátoch EÚ a šesť (6) nečlenských štátov EÚ. Osem (8) uzlov (sedem (7) z členských štátov EÚ a jeden (1) z pridruženej krajiny vyjadriло svoju finančnú podporu FNH-RI do roku 2025 (realizačná fáza) a šesť (6) krajín sa zaviazalo finančne podporovať FNH-RI, keď sa dosiahne status ERIC. Aktuálny stav je znázornený na mape nižšie.

V súčasnosti prebiehajú rozhovory o účasti Poľska, Českej republiky, Čiernej Hory a Maďarska. S Maďarskom sú tieto rozhovory v pokročilom štádiu a dúfame, že čoskoro dostaneme vyjadrenie politického záväzku (EoS).

ĎALŠÍ VÝVOJ

- Už sme vás skôr informovali o žiadosti FNH-RI (PROSPECT) o ESFRI Roadmap 2021. Zatiaľ bol návrh zaslaný Holandskej organizácii pre vedecký výskum (NWO) na vykonanie formálneho preskúmania návrhu. Výsledky preskúmania boli väčšinou pozitívne a tím PROSPECT, ktorý je zodpovedný za prípravu návrhu, bude pokračovať vo svojej úlohe finálneho dokončenia.
- Európske strategické fórum o výskumných infraštruktúrach (ESFRI) predĺžilo termín na predloženie návrhu na projekt FNH-RI na ESFRI Roadmap 2021 v reakcii na krízu COVID-19. Pôvodný termín 5. mája 2020 bude preložený na nový termín pre tento návrh, a to 9. september 2020. Koordinačný tím, na to zareagoval rozhodnutím, že nový (interný) termín bude stanovený na polovicu augusta.

PREDSTAVENIE NÁRODNÉHO UZLA

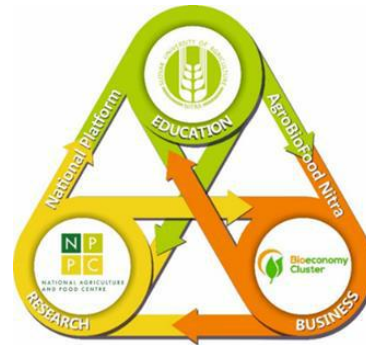
*Národná platforma
AgroBioFood Nitra ako
slovenský uzol*

(autor: Adriana Kolesárová)

Dôležitým krokom Slovenskej republiky (SR) pre získanie politického (EoS) a finančného (EoC) záväzku pre FNH-RI bolo schválenie Národnej platformy AgroBioFood Nitra ako slovenského národného uzla Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 28. júla 2016. Platforma bola uzatvorená medzi Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre (SPU) ako vedúcou inštitúciou, Národným poľnohospodárskym a potravinárskym centrom (NPPC) a Bioeconomy Cluster (BEC) v spolupráci s Centrom vedecko-technických informácií SR (CVTI) a je silne podporovaná širokou škálou ďalších zainteresovaných strán vrátane ministerstiev, štátnych orgánov, príslušných univerzít, výskumných ústavov a malých a stredných podnikov (MSP).

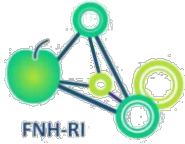
Platforma AgroBioFood iniciovala proces účasti Slovenskej republiky v FNH-RI v úzkej spolupráci a za podpory ministerstiev. Vláda SR schválila návrh na účasť Slovenskej republiky v FNH-RI dňa 19. 2. 2020. Keď sa FNH-RI stane oficiálnou súčasťou ESFRI, ministerstvo predloží návrh vláde SR, aby sa zabezpečilo členstvo SR prostredníctvom finančných príspevkov a ďalších doplnkových aktivít, ktoré by mali byť zriadené od roku 2021. Ministerstvo zároveň pripravuje SK Roadmap výskumných infraštruktúr.

Ako zástupca SPU a platformy AgroBioFood som sa stala členom komisie pre koordináciu aktivít Slovenskej republiky vo výskumných infraštruktúrach ESFRI v oblasti zdravia, výživy a životného prostredia na podporu Národnej Roadmapy.

Hlavným cieľom platformy je dosiahnuť biologickú a technologickú integritu „poľnohospodárskeho produktu - potravinového systému“ zlepšením zdravia obyvateľstva, zastavením zhoršovania životného prostredia a zavádzanie trvalo udržateľného hospodárenia s cieľom zabezpečiť potravinovú bezpečnosť a výrobu obnoviteľných zdrojov pre ekologické hospodárstvo. Kľúčovými oblasťami sú „Udržateľné potraviny a spotreba“. Platforma spája vzdelávanie, výskum a podnikanie prostredníctvom znalostného trojuholníka s cieľom prispieť k podpore rozvoja, inovácií a prenosu poznatkov. SPU je jedinou poľnohospodárskou univerzitou a EIT Food Hub v Slovenskej republike. Názov „Zelená univerzita“ sa stal súčasťou identity SPU. Univerzita poskytuje na svojich šiestich fakultách vzdelávanie a výskum v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva, agrobiznisu a príbuzných štúdií. Fakulta biotechnológie a potravinárstva a Výskumné centrum AgroBioTech s Transferovým centrom sú súčasťou vnútornej infraštruktúry univerzity zameranej na potraviny. NPPC poskytuje komplexný výskum, inovácie a prenos poznatkov v oblasti trvalo udržateľného využívania a ochrany prírodných zdrojov, ako aj produktívne a neproduktívne vplyvy poľnohospodárstva na životné prostredie a rozvoj vidieka. BEC vytvára inovačný ekosystém na prenos poznatkov a technológií medzi výskumným a agropotravinárskym priemyslom (MSP) vrátane príslušných politík prostredníctvom vzájomnej spolupráce. CVTI prevádzkuje národné dátové centrum pre výskum a vývoj, ktoré poskytuje jedinečnú výskumnú infraštruktúru IKT komplexne pokrývajúcu oblasti prírodných vied, ako sú bioinformatika a bioštatistika.

V rámci európskeho plánu ESFRI Roadmap sa očakáva, že platforma AgroBioFood bude slúžiť ako interdisciplinárny nástroj spolupráce medzi partnermi a zainteresovanými stranami. V prípravnej fáze sa Slovenská republika bude podieľať na vývoji a zdokonaľovaní služieb (DATA, FACT a TED) a bude pomáhať a podporovať zapojenie ďalších členských štátov EÚ počas fázy implementácie až do plne funkčnej fázy prevádzkovania FNH-RI.

PERSPEKTÍVY PROSPECT

IMPLEMENTAČNÁ FÁZA

(autor: Krijn Poppe)

Pod názvom Prospect sa projektový návrh Roadmap blíži ku koncu. Keďže sa dátum odovzdania posunul do septembra, stále máme čas na doladenie detailov. Jednou z dôležitých častí, okrem opisu konzorcia a vedeckého zámeru, je uskutočniteľnosť FNH-RI. V projekte RICHFIELDS boli vytvorené dôležité stavebné základy pre uskutočniteľnosť: návrhy jeho služieb, riadenie RI, jeho finančné operácie (finančný model) a politika vstupu.

Uskutočniteľnosť návrhu v podstate znamená, že ste schopní dokončiť implementáciu. Začali sme preto premýšľať o fáze realizácie, ktorá nasleduje, keď nás ESFRI zapojí v rámci ich plánu Roadmap. Bude si to vyžadovať podrobný návrh projektu, ale je dobré už teraz premýšľať o uskutočniteľnosti FNH-RI, pokiaľ ide o problémy, s ktorými sa môžeme stretnúť pri implementácii a o tom, ako zmierňovať riziká.

Realizačná fáza implementácie nie je výskumným projektom a ešte to nie je budovanie RI. Pre výskumníkov nebudú priamo k dispozícii žiadne nové služby. Keďže vám návrh projektu poskytne akoby návrh vašej novej budovy, vo fáze implementácie realizácie získate podrobný plán výstavby. Tento podrobný plán vám predovšetkým poskytuje zmluvy a štandardné pracovné postupy pre organizáciu s právnym statusom ERIC, kontakty medzi hub-om a uzlami, finančný manažment a iné.

Zároveň musia byť nastavené podrobné pravidlá služieb (DATA-zdieľanie a pripojenie, FACT-zariadenia a nástroje, školenie TED-trénovanie, vzdelávanie a diseminácia informácií) výskumnej infraštruktúry a pravidlá pre bezproblémový prístup k službám ostatných. Avšak v súčasnosti uvažujeme, že by sa to však malo rozvíjať agilným spôsobom tým, že sa budeme učiť, čo funguje a čo nefunguje pri vytváraní minimálneho realizovateľného produktu. Samozrejme, v popredí by boli záležitosti týkajúce sa vedy.

Prácu v implementačnej fáze bude musieť vykonať konzorcium FNH-RI ako celok v maximálnej možnej miere so súčasným (a budúcim) riadením hub-u a uzlov pod vedením FNH-RI, ktorá zahŕňa zástupcov uzlov, ktoré majú formálnu vládnu podporu vo svojej vlastnej krajine. Na konci implementačnej fázy je možné to dosiahnuť na zhromaždení členských štátov skupiny ERIC.

Mnoho pracovných skupín s odborníkmi z inštitúcií organizovaných v ich národnom uzle alebo v stále vyvíjajúcich sa uzloch bude aktívnych pri vypracovávaní podrobných prevádzkových pravidiel pre FNH-RI o tom, ako bude naša terminológia harmonizovaná v ontológiách, ktoré zariadenia a laboratória sú potrebné pre pokročilý výskum a ako výskumný pracovník získa prístup a ako sa budú organizovať spoločné školenia.

S týmito návrhmi, ktoré zahŕňajú výsledky projektovej štúdie RICHFIELDS, dúfame, že presvedčíme hodnotiteľov ESFRI, že implementačná fáza a následné budovanie sú uskutočniteľné.

Tento bulletin je dostupný online na: (www.FNH-RI.eu)

Kontakt: FNH-RI@wur.nl

Ďalšie vydanie: Jún 2020

Preklad: Eva Trabalíková, SPU